

používal jich i na dále, zanechav tam až do 20. listopadu 1927 celou řadu věcí a ponechav i pak tam některé své věci. Povinností žalovaného bylo nejen, by se sám vystěhoval, nýbrž i, by najaté místnosti úplně vyklidil; dokud tak neučinil, jest jasno, že místností těch užíval přes to, že poměr nájemní byl výpovědí dnem 1. října 1927 zrušen. Je-li tomu tak, právem prvý soud žalobě vyhověl a uznal žalovaného povinným, by nájemné za čtvrté čtvrtletí 1927 žalující straně zaplatil.

N e j v y š š í s o u d žalobu zamítl.

D ů v o d y:

Dovolání z dovolacího důvodu nesprávného právního posouzení věci jest opodstatněno. Odvolací soud dal si správně otázku, co je rozhodným při právním posouzení této věci. První rozhodnou otázkou, zda výpověď žalovaného z 11. července 1927 byla proti žalobkyni účinná, rozřešil správně a stačí v tomto směru odkázati na důvody jeho rozsudku. Je nutno míti na mysli, že jde o výpověď nájemcovu, a proto se na tento případ nemohou vztahovati úvahy o neúčinnosti mimosoudní výpovědi uvedené v rozhodnutí nejvyššího soudu čís. 6076 sb. n. s. Uznal-li však odvolací soud, že nájemní poměr byl zrušen výpovědí, nemohl žalobkyni přisouditi nájemné za dobu, kdy ho již nebylo. Z jiného důvodu, než z důvodu nájmu se žalobkyně nedomáhala zažalované pohledávky, zejména netvrdila skutkové předpoklady pro nárok na náhradu škody. Zda by tento nárok byl z toho důvodu ospravedlněn, nelze v tomto sporu řešiti. Odvolací soud má za to, že nájemník, který má podle výpovědi nájemní místnost vykliditi, ale neučiní tak, musí platiti nájemné. K tomuto názoru nelze přistoupiti, vždyť ani odvolací soud neuznal, že by žalovaný tím, že vypovězené místnosti včas úplně nevyklidil, mlčky uzavřel novou nájemní smlouvu po výpovědní lhůtě, a ani dovolací soud nemůže k tomuto názoru dojíti na základě skutečností ve sporu zjištěných a uvedených v rozsudku odvolacího soudu. Ano nájemního poměru po 1. říjnu 1927 nebylo, není odůvodněn nárok na placení nájemného za dobu po tomto dni.

Čís. 9203.

Není-li opozdžené plnění prodatelovo illoyálním, musí kupitel zboží přijmouti a zaplatiti, leč že po uplynutí doby k splnění poskytl dodatnou lhůtu k plnění a pak od smlouvy odstoupil.

(Rozh. ze dne 25. září 1929, Rv I 1735/28.)

Žaloba nástupce prodatele proti kupiteli o zaplacení tržové ceny za 340 kg autooleje byla o b ě m a n i ž š í m i s o u d y zamítnuta. N e j v y š š í s o u d uznal podle žaloby.

D ů v o d y:

Dovolatel napadá rozhodnutí soudu druhé stolice z dovolacích důvodů čís. 2 a 4 § 503 c. ř. s. a to, pokud jde o důvod posléze uvedený,

právem. Nesporno jest mezi stranami, že si žalovaný objednal 9. prosince 1926 od Ch-ských chemických závodů společnosti s r. obm. 340 kg autooleje k dodání na odvolání (Abruf), nejdéle do konce března 1927. Nižšími soudy jest zjištěno, že žalovaný odvolal v březnu jeden sud oleje, že mu však nebyl dodán. Žalovaný nepoužil však žádného z práv v § 355 obch. zák., nýbrž nereagoval vůbec na nedodání zboží. Následkem toho trvala smlouva dále. V květnu 1927 byla, jak nesporno, firma Ch-ské chemické závody spol. s r. obm. převzata podle § 1409 obč. zák. žalobcem a přešla na něho i pohledávka z tržové ceny postupem (§ 1392 obč. zák.), jakož i povinnost k dodání 2 sudů (340 kg) oleje žalovanému, a to převzetím dluhu toho k plnění (§ 1404 obč. zák.). Dokud žalovaný nezvěděl o tom, že dřívější prodávatel souhlasí s tím, by mu (žalovanému) bylo plněno žalobcem na místo něho, nebyl povinen plnění od žalobce přijmouti (§ 1423 druhá věta obč. zák.). Jakmile však o souhlasu tom zvěděl, byl podle § 1423 první věta obč. zák. povinen přijmouti plnění od žalobce, byl povinen přijati zaslané mu dva sudy oleje. Nesporno jest, že žalobce zaslal žalovanému objednané dva sudy oleje 13. července 1927. Není však, jak první soud zjistil, prokázáno, že žalovaný v ten čas již věděl, že firma a závod Ch-ských chemických závodů přešel na žalobce a že žalobce se souhlasem firmy zasílá olej. Nemusil tudíž žalovaný po rozumu § 1423 druhá věta obč. zák. tehdy ještě přijati zásilku. Když však později žalovaný nabyl, jak zjistil odvolací soud, vědomosti o přechodu firmy Ch-ských chemických závodů na žalobce a tudíž i o souhlasu firmy, by plnil žalobce na jejím místě žalovanému, byl žalovaný povinen podle § 1423 první věta obč. zák. přijati plnění žalobcem, byť i bylo opožděno, neboť, ač prodávší firma Ch-ské chemické závody měla zboží zaslati, jeden sud oleje v březnu 1927, nenastalo tím, že sud na zavolání nedodala, storno smlouvy, poněvadž žalovaný neprohlásil, že ustupuje od smlouvy. Druhý sud oleje byla prodávatelka povinna dodati teprve na zavolání, které se však, jak nesporno, nestalo. Oprávněna ovšem byla zaslati jej již začátkem dubna 1927 bez dalšího zavolání, poněvadž zavolání se mělo státi nejdéle do konce března 1927. Když však žalobce na místě původní firmy plnil teprve 13. července 1927, aniž se před tím stalo zavolání druhého sudu, plnil včas a nebyl s plněním druhého sudu vůbec v prodlení. V prodlení byl jen dodáním prvního sudu, jež však zůstalo, jak již uvedeno, bez následků. Nebylo proto třeba naříditi pro neúplnost řízení (§ 503 čís. 2 c. ř. s.) jeho doplnění důkazem o tom, zda firma Ch-ské chemické závody obdržela dopis žalovaného, jímž zavolał jeden sud autooleje, poněvadž okolnost tato jest pro rozřešení sporu nerozhodnou. Žalobce byl oprávněn prodlení odčiniti po tak dlouho, dokud žalovaný neprohlásil, že od smlouvy ustupuje. Nelze sice pochybovati o tom, a jest v tom směru i ustálena praxe, že neloyální opožděné uplatňování smluvních práv se přiči zásadě poctivosti a víry v obchodě a postrádá tudíž právní ochrany (Staub-Pisko komentář ke čl. 354 obch. zák. § 31, ke čl. 355 § 32 a ke čl. 356 § 16), avšak žalovaným nebylo ani tvrzeno, tím méně prokázáno, že žalobcovo jednání bylo illoyální,

že jeho prodlení v plnění bylo obmyslné nebo svévolné. Uváží-li se, že žalující strana teprve v květnu 1927 převzala závod od předcházející firmy, která mu obchod se žalovaným předala k vyřízení, uváží-li se dále, že od doby převzetí závodu žalobcem žalovaný »nezavolal«
dodání oleje, nelze se diviti, že žalobce, jsa patrně přebíráním závodu plně zaměstnán, přišel teprve v červenci k tomu, by převzatý závazek splnil. Bylo proto povinností žalovaného, chtěl-li od smlouvy ustoupiti, by po poskytnutí dodatečné lhůty k plnění prohlásil k žalobci (nebo k jeho předchůdci), že ustupuje od smlouvy. To se však nestalo.

Čís. 9204.

Úmluva mezi Československou republikou a republikou Rakouskou ze dne 18. června 1924, čís. 60 sb. z. a n. na rok 1926 o úpravě závazků v rakousko-uherských korunách.

Podle čl. V. třetího dodatečného zápisu ze dne 27. listopadu 1928, čís. 117 sb. z. a n. na rok 1929 jsou povolány k rozhodování o závazcích podle oddílu A soudy příslušné podle jurisdikční normy. Nelze tu použití předpisu čl. 46 úmluvy čís. 60/26, ať závazek podléhal nebo nepodléhal soupisu.

(Rozh. ze dne 25. září 1929, R II 281/29.)

Žalobce, tuzemec, žaloval vídeňskou firmu o náhradu škody, ježto s ním zrušila předčasně služební poměr. Procesní soud první stolice neuznal žalobní nárok důvodem po právu. Odvolací soud usnesením ze dne 14. června 1929 zrušil napadený rozsudek i s předchozím řízením a odmítl žalobu. Důvody: Vyřizuje odvolání zkoumal odvolací soud z úřadu, zda nejde o peněžní závazek ve smyslu oddílu I. čl. 1 písm. c) úmluvy mezi Československou republikou a republikou Rakouskou vyhlášené 11. května 1926, čís. 60 sb. z. a n. Otázku tu zodpověděl kladně. Podle žaloby jde o náhradu škody, která povstala žalobci tím, že žalovaná firma zrušila s ním předčasně služební poměr. Podle souhlasného udání stran měl žalobce 26. února 1919 řádné bydliště na území Československé republiky a žalovaná firma měla sídlo na území druhého státu. Smlouva služební, z jejíhož porušení žalobce nárok odvozuje, stala se podle jeho přednesu v době daleko před 26. únorem 1919. Avšak, i kdyby se zato mělo, že jde o nárok na náhradu škody ve smyslu § 1295 obč. zák., stalo se právní jednání, jež jest důvodem jeho nároku, před tímto dnem. Žalobce totiž tvrdil, že dne 2. prosince 1918 vrátil se z vojenské služby a dal se žalované firmě k dispozici, načež mu dopisem na jeho právního zástupce dala tříměsíční výpověď. Stalo se tak dopisem ze dne 2. ledna 1919. Jest proto tento den považovati za počátek vzniku žalobního nároku, a to ve starých rakousko-uherských korunách. Jsou proto dány předpoklady shora citovaného článku úmluvy. Podle čl. 46 (3) této úmluvy jest z úřadu spory dosud přerušené ukončiti odmítnutím žaloby pro nepřípustnost pořadu práva. Tento spor byl sice přerušen, avšak neprávem v první stolici opět za-